

אלו טרפות פרק שלישי חולין

סג.

עין משפט נר מצוה

רנב א מ"י פ"א מהלכות
מלכות אסורות
הלכה ד:

תורה אור השלם

1. צדקתך כהררי אל משפטך תהום רבה אדם ובהקדוה תושיע יי' תהלים לו ז
2. ואת התנשמת ואת הקאת ואת הריקא י"ח
3. אשקקה לךם ואקבצם פי פדיתים ורבו כמו רבה: זכריה י ח
4. ראשו ברהם פו קצותיו תלתלים שחרות פערור: שיר השירים ה יא
5. וקאה הכתן את הנבז ודבה מראהו עמק מן העור ובו שער עובד דק ופוא אתו הכתן תקס הוא צרעת הראש או תוקן הוא: ויקרא יג ל
6. ואת הדיקה ואת האדה למינה: ואת החסידה האגפה למינה ואת הדוכנית ואת העטלף: את קל ערב למינה: ויקרא יד יט,טו
7. ואת פת העקבה ואת התחום ואת השחף ואת הנץ למינה: דברים יד טו

רבינו גרשום

שתיא חמרא ובת שתיא חמרא. שמן של עופות. שהורו כפות שיש לו בראש כעין טווס וכפות: כי היה חזי נמלה אמר צדקתך כהררי אל כלר שונא משאו עליו גדול ממנו: כי היה חזי שלך ואינו דנשך לו ד' ומני טומאה ואייגלי"א יש לו אצבע ימיה וכו' אמר דקורא הוא קוקי"ו צלנו ואינו דלומן קוקי"ו צמקת ממא מחזיקין וקורא טהור הוא דלומת צפ' שילוח הקן (לקמן קלח: קמ: דר' אליעזר מקייב צלילוח מפני שהוא טהור ורובן לא פליגי אלא מפני דרוצן על צליים שאינן שלו אצל כולוה מודו דגופו טהור: למה

אחד שאין דורסין גורדין בהו משום פרס וענינה: במערבא מנגרין עלייהו על קקואתא. כיון שבאה [רחם] באו רחמים לעולם אלו גשמים: ההוא בדאא היה כלומר לא היתה רחמה ממש: כמראה חמה עמוקה מן הצל: ב) כן ח' ההוא שאיר נקא באות שבעופות ייוטא בלע"ז שפרחת בלילה ולא ביום. אי שכוהי טלפא: שנגאפת על חברותיה לשון אף וחרון.

א) נראה ל"ל מאי בר מילא שריקא: צלות שבעופות יוטא בלע"ז צלות ששכלים טלפא.

הא באתרא דשכיחי פרס וענינה. פירש הקונטרס דצתמלך דשכיחי חיישין משום דדמו לפרס וענינה שמה מינס הוא וקשה דלס כן צכל דוכתא ליתסרו אלא נראה לפרס דודאי לאו ממנייהו הם אלא צתמלך דשכיחי חיישין משום דדמו לפרס וענינה ומתלפלף צהס אצל צתמלך דלל שכיחי לינא למיחש למידי ושרו:

באות שבעופות קיפוף. שלשה מיני קיפוף הם האל ש הוא צלות שבעופות וזה ממשמת דקקאמר לממשמת הוא צלות שבעופות ועוד יש כוס וישוף דממרגמינן קריא וקיפופא והוא יניח דלמרגינן צהמפלת (מה דף גכ.) דעיניהם הולכות לפנייהם כשל אדם כמו קריא וקיפופא וצרכות פרק הרואה (דף קיז.) אמרינן כל מיני עופות יפייס לחלוס מוין מנקרא וקיפופא ועוד יש קיפוף אחר שהוא חיה דלמרי' נמי צפרק הרואה (ב"ז סע ע"ש) כל מיני חיות יפייס לחלוס מוין מן הפיל והקוף והקיפוף וכן צפ"ק דצרכות (דף ת.) הארי והדוב הנמר והקוף והקיפוף לשלש שנים: **הנץ** זה הנץ. הכלל שכל שייך למיפדך אטו קמן קאי דקאמר זה הנץ (ט) דהא קאמר זה הנץ וזה אותן שקורין נץ אצל לעיל דעורב העמקי נמי קרוי עורב שייך למפדך מה זה מפורש יותר מזה:

נץ. פירש צקונט' אשפרוי"ר ואי אפרש לומר נן דהא נן הוא מ"ט עופות ואינן דורסין דלפירש לעיל וחזינן ליה דלשפרוי"ר דריס צין לפירוש הקונטרס צין לפירוש ר"ם שולב העוף ואוכלו מחיים וכמו כן טועין גבי נשר שקורין אייגלי"א ואינו דנשך לו ד' ומני טומאה ואייגלי"א יש לו אצבע ימיה וכו' אמר דקורא הוא קוקי"ו צלנו ואינו דלומן קוקי"ו צמקת ממא מחזיקין וקורא טהור הוא דלומת צפ' שילוח הקן (לקמן קלח: קמ: דר' אליעזר מקייב צלילוח מפני שהוא טהור ורובן לא פליגי אלא מפני דרוצן על צליים שאינן שלו אצל כולוה מודו דגופו טהור: למה

בר שימי למר בר רב אידאי והא ההוא דיתיב כי כרבא ושרק ואתא גלל אפסקיה למוחיה א"ל ההוא ב"בידא הוה ת"ר עורב זה עורב את כל העורב להביא עורב העמקי למינו להביא עורב הבא בראשי יונים אמר מר עורב זה עורב אטו קמן קאי אלא אימא עורב זה עורב אוכמא וכן הוא אומר קווצותיו תלתלים שחורות כעורב העמקי חיוורא וכן הוא אומר ומראהו עמוק מן העור כמראה חמה העמוקה מן הצל ועורב הבא בראשי יונים אמר רב פפא לא תימא דאתי בריש יוני אלא דדמי רישיה לדיונה ת"ר הנץ זה הנץ למינהו להביא את בר חיריא מאי בר חיריא אמר אביי שוריקא אמר רב יהודה החסידה זו דיה לבנה למה נקרא שמה חסידה שעושה חסידות עם חברותיה אמר רב חנן בר רב חסדא אמר רב חסדא אמר רב חנן בר רב דרבא אמר רב עשרים וארבעה עופות טמאין הן א"ל רב חנן בר רב חסדא לרב חסדא דהיבא אי דויקרא עשרים הוו אי דמשנה תורה עשרים אחד הוו וכי תימא דאה דכתיבא בויקרא ולא כתיבא כמשנה תורה שדייה עלייהו אכתי עשרין ותרין הוו אמר ליה הכי אמר אבוה דאמך משמיה דרב למינה למינה למינו למינהו הרי כאן ארבע אי הכי עשרין ושית הוו אמר אביי דאה וראה אחת היא דאי סלקא דעתך תרתי איגון מכדי

האיה והראה ואת האיה והדיה למינה: אצוה דלמך. רב חנן צר רבא שהיה חמה דרב חסדא צעשרה יוספין (קדושין דף סא:.) דהאצפה למינה דאיה דויקרא למינה דנץ: דאיה. דויקרא וראה דמשנה תורה אמת היא: מכדי

בה מוגא חמרא. זה שמה: יפה כח הני. הלכה היא צפרק כל הנשבעין בשבעות (דף מה:.) שקיטנא. שם העוף ויש בהן שני מינין אותם ששוקיין ארוכין וגופו אדום שרי: מורומא. שם עוף שהיה מוחזק להם צטור ושוקיין ארוכין וגופו אדום: גנוס פסול. כדומי כהנים צצכורות (דף מה:.)

ירוקין פסולין. גבי נחמרו מעיה מן ליה צמניתיין (לעיל דף טו:.) זה **השולה דגים מן היס.** אינהו הוו בקיאי ביה והוא עורב המים: שהודו כרצלתו עצה ודומה כמי שכולה לתוך הראש וכפומה שם והוא עוף גדול ממרגול (ואי וקורין לו פואו"ן שלציי"א: וזהו שהביא שמי למקדש. דהא נגר טורא ממרגמינן ליה) והוא מרגולא צרל וצניטין צפרק מי שלחמו (דף סח:.) מפרש מאי עבד ביה דמגנר ביה טוריא: דקסך כהררי אל. דאפי' נמלה אית ליה חיותא כגדולה: ומשפטין אף צהסוס רב. שזמנתה שלך לשפוט ולעשות נקמתך צדגמ היס להמית המזומנים למות. לשון מורי. לינא אחרתא נמלה הוא אומר דקסך כהררי אל שזמנותיה מזומנין לה צלל טורח ועם מי שאתה נשפט אתה דנו עד תהוס רבה כגון שלך שטורח צקס שם מזומניו: לקני וצטני שריא שקאי וצטנאי מקוס שנגו כו': דשכיחי. שרקינא שהחזיקו שם פרס וענינה אסירי דהני נמי צמד סימן אמו ושמא ממיינס הן צתמלך דלל שכיחי פרס וענינה שרו דהא מסתמא לל מחזיקין להו דלל שכיחי צישוב: (סחוסא) צלוס שבעופות. עוף הולעק צלילה צואטי"ה צלע"ו: צלוס שצנרליים. טלפ"א. תרי ממשמת כמיני חד צעופות וחד צמני"ס: דבר הלמד מענינו. אחד מיי"ג צמני"ס הא: קיפוף. צואטי"א. ולי נראה שקורין קלצ"א שורי"ץ שדומה לטלפ"א שצנרליים: קורפדאי. טלפ"א: רחמים. מטר: אמדי. על שום דבר: ועבדי שרקק. כשהוא מלפ"ץ נשמע כאומר שרקק: דאי יפצי אחרעא. ואינו עומד אלא יושב ומלפ"ץ סימן צטורה הוא: אחרעא. שאין דרכו כן: צי כרבא. חרישה: גללא. אצן גלל מן המרוס: צדי"א. כמו גדלה. גדאי ושקין ולפיכך לקח: העמקי ורשאי יוניס דלקמיה מפרש: אטו קמן קאי. כיון דלמינהו נמי עורב קא מפרש ליה ועורב קמח דלל יבצת ציה סימנא הי יניחו וכי צידו היה התנא לחוה ומראה זה עורב סתם היה לו לומר עורב זה עורב פלוני: חמה אצל כל נראים עמוקה וכן כל לצן ושחור צצשר נראה לצנן עמוק כך צהרת לצנה היא: צייס יוני. לפני היונים: זה הנץ. אשפרוי"ר: צר חיריא. שריקא. והכל ליכא לאקשויי אטו קמן קאי דהא לא קאמר למינהו זה נץ פלוני ש"מ אין לך קרוי נץ אלא אחד: חסידות. מתלקת מזומניה: שנגאפת. כמו התלפץ צי (דברים ד:.) צקסר ויקרא ינא) כתיב ואת הדלה ואת

האיה והראה ואת האיה והדיה למינה: אצוה דלמך. רב חנן צר רבא שהיה חמה דרב חסדא צעשרה יוספין (קדושין דף סא:.) דהאצפה למינה דאיה דויקרא למינה דנץ: דאיה. דויקרא וראה דמשנה תורה אמת היא: מכדי

האיה והראה ואת האיה והדיה למינה: אצוה דלמך. רב חנן צר רבא שהיה חמה דרב חסדא צעשרה יוספין (קדושין דף סא:.) דהאצפה למינה דאיה דויקרא למינה דנץ: דאיה. דויקרא וראה דמשנה תורה אמת היא: מכדי

האיה והראה ואת האיה והדיה למינה: אצוה דלמך. רב חנן צר רבא שהיה חמה דרב חסדא צעשרה יוספין (קדושין דף סא:.) דהאצפה למינה דאיה דויקרא למינה דנץ: דאיה. דויקרא וראה דמשנה תורה אמת היא: מכדי

א) ולעיל מט: שבעות מת. א) ג) ולעיל ט. א) ויה כונת התרגום ואלי טוגא רש"י בחומש. ד) ויבוקטו איתא צלות ועברין צלות צמות וצטרל גרים צלות פי מואס. ה) גיר' העורין קיק כדילמא צבת כה. עוף אחד יט וכו' ע"ש ערך קק א'.) ויבוקטו איתא גדלה ועיין פש"י דהכא ד"ה צדי"א. ו) גיר' הרי"ף כך עורב זה עורב אונמא את כל עורב להביא עורב העמקי והבא בראשי יונים למינהו להביא את חסידה למינהו להביא טענת צללה וריג' רש"י. ח) וצ"ל עורב. ט) ועיין מוס' מצבות מט: ד"ה הא צמורא וכו'. י) וצ"ל פד. יא) ויבוקטו איתא. יב) וצ"ל רבא. ט) וצ"ל דהכי קאמר.

הגהות הב"ח

א) גמ' אצפה שמאנת עם צתומי' כצ"ל וכן צרשי"ס:

הגהות מהר"י

לנדא

א) רש"י ד"ה שהודו צמות וקורין לו פואו"ן שלציי"א. י"ב דוקא או שם לו סם לו פואו"ן לאייגלי"א היינו פואו"ן היער אצל פואו"ן סתם צלי סם לו הוא עוף טהור כמו שפי רש"י לקמן קטו ע"א טוסא פואו"ן:

הגהות מהר"ב

רנשבורג

א) גמ' מיר ממשמת. י"ב עברין ערך אותה כצד שהוא ממונס ירושלי"א של ממשמת וכן מלמחי מתרגום יונתן פ' שמיני וע"ש ועיין כחן צהמשי"ל פירש צלות מלשון מאוס:

לעזי רש"י

פואו"ן שלציי"א פנאר"ן שלח"א. טווס-בר. צואטי"א. יניוף. טלפ"א. חולה. צואטי"א. יניוף. קלצ"א שורי"ץ. עטף. טלפ"א. חולה. אשפרוי"ר אישפרוי"ר. נץ.

מוסף רש"י

כמראה חמה עמוקה מן הצל. עמוק דהיינו שפל. מראה חמה שנגאפת עמוקה. שפל מן הצל (בבברות סא:.)